

Handläggare
Anneli HilmeressonTill
Skärholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2016 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Stadsdelsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Verksamhetsplan inklusive bilagor och budget för år 2016 fastställs.
2. Omslutningsförändringar om 123,0 mkr fastställs.
3. Resultatenheter 2016 fastställs enligt bilaga 2.
4. Nämnden söker budgetjustering om 1,0 mnkr av central medelsreserv för skötselåtgärder i Sätmaskogens naturreservat.
5. Nämnden söker budgetjustering om 7,0 mnkr av central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder.
6. Nämnden söker budgetjustering om 3,0 mnkr för reinvesteringar.
7. Nämnden söker budgetjustering om 1,0 mnkr för klimatinvesteringar.
8. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Susanne Leinsköld
Tf StadsdelsdirektörAnneli Hilmeresson
Tf. chef Administrativ avd.

Sammanfattning

Förslag till verksamhetsplan och budget för Skärholmens stadsdelsnämnd bygger på nämndens uppdrag från kommunfullmäktige och nämndens uppdrag till stadsdelsförvaltningen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat om mål och ekonomiska ramar för nämnderna. Nämnderna ska sedan i verksamhetsplanen redovisa hur nämnden avser att utföra kommunfullmäktiges uppdrag, inom given budgetram.

Ärendet

Ärendet innehåller kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområden samt nämndens mål. Till ärendet hör också bilagor som listas i slutet av tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan med samtliga avdelningar. Ärendet har också behandlats i förvaltningsgruppen och lämnats för synpunkter till de lokala handikapp-, pensionärsråden.

Inledning

Inledning

Skärholmens stadsdelsnämnds mål är att bidra till ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart samhälle. Stadsdelsnämndens verksamheter ger medborgarna möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Ett lokalt utvecklingsprogram tas fram för att stärka medborgarnas möjligheter i enlighet med stadens vision 2040 - ett Stockholm för alla.

Alla barn har lika goda möjligheter oavsett bakgrund. En förskola med hög kvalitet som är stimulerande, trygg och utmanande och full av möjligheter lägger grunden för ett livslångt lärande. Barnets utveckling och lärande främjas utifrån individuella förutsättningar och kulturella erfarenheter genom en väl genomtänkt pedagogisk inne- och utemiljö. Arbetet med språkutveckling, modersmål och flerspråkighet har stort utrymme i förskolan. Flickor och pojkar ges lika utrymme att bredda sina lekmönster, intressen samt utvidga sina möjligheter att utvecklas på alla områden. Förskolan arbetar aktivt med antirasism, normkritik och jämställdhet inom alla delar av verksamheten och ökar också sin kompetens inom dessa områden. Arbetet med att rekrytera fler förskollärare fortgår.

Förebyggande och tidiga insatser prioriteras för att förhindra sociala problem och möjliggöra att människor kan leva ett fullgott liv. Arbetet med ensamkommande flyktingbarn samt unga vuxna utvecklas. Stöd och utbildning ges socialsekreterare i syfte att få effekter på kvalitet, kontinuitet och arbetsmiljö. Arbetet med att stärka barnrättsperspektivet fortsätter. Föräldrar ges stöd i sin föräldraroll bland annat genom föräldrastödsprogrammen "Alla Barn i Centrum" och "Kommunikationsmetod".

Skärholmens stadsdelsnämndsområde upplevs som en levande, ren och trygg plats med attraktiva tillgängliga park- och grönområden. Bostadsbyggande och utveckling av park- och grönområden sker i dialog med medborgarna och tar tillvara på områdets gröna karaktär och förstärker upplevelsen av trygghet. Möjligheter till stadsodling utvecklas i samverkan med medborgare, föreningar, förskolor m.fl.

Alla barn, ungdomar och äldre, oavsett förutsättningar, har en meningsfull fritid och möjlighet till ett rikt kulturutbud som är jämställt. För att uppnå det görs bland annat riktade insatser för flickor och barn och unga med funktionsnedsättning. Barn och unga har nära till kultur och eget skapande i förskolor, öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Barnkulturplanen "Kultur i ögonhöjd" är en viktig del i detta arbete och genomsyrar stadsdelsförvaltningens kulturarbete för barn och ungdomar. Ungdomsrådet är ett forum som ger ungdomar ett ökat inflytande. Samverkan med föreningslivet sker och bidrar till fortsatt utveckling av ett varierat utbud av fritidsaktiviteter och kultur.

För att säkerställa att äldre har en trygg ålderdom och får en omsorg av god kvalitet är det viktigt med en hög personalkontinuiteten, att möjlighet till utevistelse eller alternativa aktiviteter ges och att maten är vällagad. Medarbetarnas kompetens säkerställs. Personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har goda levnadsvillkor genom anpassade bostäder som möjliggör ett självständigt liv i en trygg och fungerande boendemiljö. Brukare får i hög grad möjlighet att delta i insatsens utformning och får stöd för att kunna utföra sina egna aktiviteter. Deltagare i daglig verksamhet har möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden i syfte att uppnå en så självständig sysselsättning som möjligt.

För att bidra till ett klimatsmart Stockholm ökar andelen ekologisk mat som serveras till

barnen i förskolan. Köttkonsumtionen minskar då vegetariska måltider serveras både inom förskolan och inom äldreomsorgen. Barn utsätts inte för farliga kemikalier i förskolan.

Skärholmens stadsdelsförvaltning genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från alla former av våld och diskriminering. Stadsdelsförvaltningens verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Invånarna i Skärholmen är med och påverkar och medborgardialogerna stärks och utvecklas. Föreningar har stor betydelse för gemenskap, trygghet och utveckling av stadsdelsnämndsområdet. Deras engagemang tas tillvara.

Arbetet inom stadsdelsförvaltningens verksamheter uppmärksammas för god kvalitet där brukaren står i centrum. Medarbetarna agerar enligt värdegrunden och ger ett gott bemötande i varje möte med medborgare och brukare. Stadsdelsförvaltningen är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

Den budget som föreslås innebär att alla verksamheter har en budget i balans och förutsättningar att nå de mål som kommunfullmäktige och stadsdelsnämnden beslutar om. Det är viktigt att alla verksamheter använder resurserna på ett så bra sätt som möjligt för att säkerställa att den omsorg som invånarna har rätt till och behov av kan tillgodoses.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål främjar stadsdelsförvaltningen barnets utveckling och lärande utifrån individuella förutsättningar och kulturella erfarenheter och genom en väl genomtänkt pedagogisk ute- och inommiljö. Arbetet med språkutveckling, modersmål och flerspråkighet har stort utrymme i förskolan. Barn har tillgång till litteratur på samtliga förskolor och en särskild lässatsning genomförs. Barn känner sig sedda och trygga, till exempel genom att verksamheten organiseras i mindre grupper. Flickor och pojkar ges lika utrymme att bredda sina lekmönster och intressen samt utvidga sina möjligheter att utvecklas på alla områden.

Fler barn ges möjlighet att gå i förskola genom uppsökande arbete. Information, motivation och att skapa ett förtroende för förskoleverksamheten hos vårdnadshavare är också viktiga delar. I det arbetet har de öppna förskolorna en viktig roll. Öppna förskolan samverkar bland annat med socialtjänst, barnavårdscentral och förskolor för att ge familjer viktig och relevant samhällsinformation. För att kunna erbjuda en likvärdig förskola med jämn och hög kvalitet fortgår arbetet med att hitta nya sätt att rekrytera och behålla förskollärare.

Boende i Skärholmens stadsdelsnämndsområde har möjlighet till ett fullgott liv och färre barn, unga och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende. Vårdnadshavare får stöd i sin föräldraroll genom utökad rekrytering till kurser i föräldrastöd, ABC och KOMET (Alla Barn i Centrum och KOMunikationsMETod). Stadsdelsförvaltningen fortsätter att undersöka, tillsammans med landstinget, förutsättningarna för att starta en familjecentral i stadsdelsnämndsområdet.

Planeringen av den offentliga miljön genomsyras av ett barnperspektiv. Invånarna är delaktiga i brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Samarbetet med civilsamhället ökar och medborgarmötena utvecklas.

Alla barn, ungdomar och äldre, oavsett förutsättningar, ska ha en meningsfull fritid. Utbudet av fritidsverksamheter är jämställt för flickor och pojkar. De äldre har en omsorg av god kvalitet och känner sig trygga. På Sättra vård- och omsorgsboende får äldre regelbundna utevistelser samt möjlighet till dagsutflykter under hela året och särskilt under sommaren. Anhöriga till äldre med omsorgsbehov ges stöd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	6,5 %	3,3 %	Tertial
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av antal anställda	39 %	40 %	Tertial
 Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	15 %	Öka	År
 Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %	0 %	År
 Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,8	3,8	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmätt för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla barn har goda och jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

Barn har goda och jämlika uppväxtvillkor och lever i familjer som har en egen försörjning. Vårdnadshavare har en stark föräldraroll och kan trygga barns uppväxtmiljö. Tillgången till barnomsorg på obekväm arbetstid underlättar möjligheten till full sysselsättning för vårdnadshavare.

Barnets utveckling och lärande främjas utifrån individuella förutsättningar och kulturella erfarenheter genom en väl genomtänkt pedagogisk ute- och innemiljö. Arbetet med språkutveckling, modersmål och flerspråkighet har stort utrymme i förskolan. Barn har tillgång till litteratur på samtliga förskolor och en särskild lässatsning genomförs. Barn känner sig sedda och trygga, till exempel genom att verksamheten organiseras i mindre grupper. Flickor och pojkar ges lika utrymme att bredda sina lekmönster och intressen samt utvidga sina möjligheter att utvecklas på alla områden.

Fler barn ges möjlighet att gå i förskola genom uppsökande arbete som information, motivation och att skapa ett förtroende för förskoleverksamheten hos vårdnadshavare är viktiga delar. I det arbetet har de öppna förskolorna en viktig roll. Öppna förskolan samverkar bland annat med socialtjänst, barnavårdscentral och förskolor för att ge familjer viktig och relevant samhällsinformation. Förskolepersonalens kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv ökar i hela verksamheten.

För att kunna erbjuda en likvärdig förskola med jämn och hög kvalitet fortgår arbetet med att hitta nya sätt att rekrytera och behålla förskollärare. Ett led i detta arbete är att stärka förskollärarens roll som ledare, ett annat är att motivera barnskötare att utbilda sig till förskollärare. En förskola med en stor andel förskollärare kommer att vara en så kallad övningsförskola. Det innebär att förskolan i samarbete med lärosäten tar emot många förskollärarstudenter. Med hjälp av studenterna kan verksamheten ytterligare tillgodogöra sig ny forskning, personalen kan reflektera över sitt eget arbete samtidigt som de nyutexaminerade studenterna lockas till stadsdelen. Under kommande år kommer enheter att pröva nya sätt att lägga personalens scheman för att frigöra tid för planering och pedagogisk utveckling.

Skolbarn ska ha tillgång till internet i hemmet som hjälpmedel för sitt skolarbete. Detta provas individuellt inom ekonomiskt bistånd. Socialtjänsten informerar och uppmuntra barnfamiljer med ekonomiskt bistånd att delta i fritidsaktiviteter.

Förväntat resultat

Minst 85 % av föräldrarna är nöjda

Minst 78 % av andelen barn 1-5 år i Skärholmens stadsdelsnämndsområde är inskrivna i förskolan

Max 6,5 % barn lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som är inskrivna i förskolan	78 %		År
Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna ska utveckla den pedagogiska verksamhet som bedrivs utomhus	2015-01-01	2016-12-31
Förskolorna ska utveckla en tillgänglighetsanpassad utmanande ute och inomhusmiljö.	2016-01-01	2016-12-31
Förskolorna ska utveckla och driva det normkritiska jämställdhetsarbete vidare i stadsdelens förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden göra det möjligt för förskolestudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) att få feriejobb i stadsdelens förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska utreda vad det skulle innebära för verksamheten att skapa en vikariepool för förskolepersonal.	2016-01-01	2016-04-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	75 %	84 %	Tertial
 Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	85 %	tas fram av nämnden	År
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	30 %	35 %	Tertial
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	85 %	80 %	År
 Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	50 %	tas fram av nämnden	År
 Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	40 %	25 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal hemlösa	125 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Den enskilde har jämlika livschanser

Beskrivning

Boende i Skärholmens stadsdelsnämndsområde har möjlighet till ett fullgott liv och färre barn, unga och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende. Alla invånare har någonstans att bo. Invånarna är nyktra- och drogfria och stadsdelsförvaltningen prioriterar förebyggande och tidiga insatser. Preventionsarbetet utvecklas och redovisning av arbetets effekter utreds. Missbrukares anhöriga stärks för att inte bli medberoende. Barn till invånare med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper. Ungdomar får råd och stöd genom ungdomsmottagningen. Unga möts av fältassistenter ute på de platser där ungdomarna vistas. Fältverksamheten utvecklas under året. Projektet med "skolfältare" (pilotprojektet skola socialtjänst) fortsätter i samarbete med socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. I projektet ingår Bredängsskolan och Sätterskolan.

Vårdnadshavare får stöd i sin föräldraroll genom utökad rekrytering till kurser i föräldrastöd, ABC och KOMET (Alla Barn i Centrum och KOMunikationsMETod).

Stadsdelsförvaltningen fortsätter att undersöka tillsammans med landstinget förutsättningarna för att starta en familjecentral i stadsdelsnämndsområdet. En familjecentral är en mötesplats för barn och föräldrar som drivs i samarbete med landstinget i syfte att främja god hälsa. På familjecentralen samlas kompetens och familjer erbjuds ett brett stöd och enhetliga insatser från olika professioner.

Förväntat resultat

Minst 30 % av insatserna för vuxna med missbruksproblematik avslutas enligt plan
Minst 38 deltagare har genomfört föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC)

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som varit aktuella i BIR (barn i riskzon) anmäls inte till socialtjänsten.	80 %		År
Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC)	40		År
Antal deltagare som genomfört föräldrautbildningen KOMET	18		År
Vräkta hushåll med barn	0		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänsten ska öka kunskaperna om hemlöshet.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen utreder möjligheterna att utveckla Sättagårdsvägen till ett barnanpassat familjehus där socialtjänst och jobbtorg samverkar för att möjliggöra familjernas självförsörjning och möjligheten att få eget boende.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	50 %	75 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	61 %	64 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Stadsdelsnämndsområdet är tryggt och välskött

Beskrivning

Skärholmens stadsdelsnämndsområde har trygga och välskötta offentliga rum av hög kvalitet. Parker och grönområden är inspirerande, inbjudande och levande. Skärholmens grönområden sköts på ett sätt som gynnar biologisk mångfald och tar vara på de nyttor som naturen kan ge och som gör staden både friskare och tåligare, så kallade ekosystemtjänster. Närheten till

grönskan och vattnet utvecklas genom att Sätterskogens naturreservat görs mer tillgängligt, samtidigt som ekologiska värden och möjligheter till rekreation stärks. Planeringen av den offentliga miljön genomsyras av ett barnperspektiv. Flera stadsodlingar tillkommer och antalet fruktträd ökar. Stadsdelsförvaltningen ansvarar för skadedjursbekämpning i parkmiljö. För att förbättra standarden i områdets parkmiljöer ansöker stadsdelsförvaltningen om reinvesteringar.

Invånarna är delaktiga i brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom att samarbetet med civilsamhället ökar och medborgarmötena utvecklas. Lokalområdespolisen och stadsdelsförvaltningen kommer gemensamt ta fram ett samverkansavtal. Då det finns framtida byggplaner för Skärholmens stadsdelsnämndsområde är arbetet med trivsel och trygghetsaspekter i nuvarande och kommande bostadsbestånd samt parkmark prioriterat. Täta kontroller gör att skadegörelse på utrustning i parkmiljön upptäcks snabbt och kan åtgärdas.

Stadsdelsförvaltningen har ett väl organiserat trygghets- och säkerhetsarbete. Risk- och sårbarhetsanalyser, (RSA), görs för att förebygga eller undanröja sårbarhet i verksamheterna.

Förväntat resultat

50 % av invånarna i Skärholmens stadsdelsnämndsområde upplever trygghet i den stadsdel där man bor

61 % av invånarna i Skärholmens stadsdelsnämndsområde är nöjda med skötsel av park och grönområden

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen bistår idrottsnämnden i genomförandet av en trygghetsöversyn för utegym och motionsspår, samt vägarna till, från och omkring idrottsanläggningar.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen deltar i genomförande av en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum genom att utvärdera vilka områden som är i behov av förnyelse.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen fortsätter arbetet med attitydförändringar kring nedskräpning.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska i samarbete med socialförvaltningen öka kompetensen hos medarbetarna i syfte att motverka extremism och radikala miljöer.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	11	tas fram av nämnden	År
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnen och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Det byggs anpassade bostäder för personer med funktionsnedsättning

Beskrivning

Personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har anpassade bostäder som möjliggör ett självständigt liv. I samband med nybyggnation av bostäder beställer stadsdelsförvaltningen bostäder med särskild service utifrån det behov som finns. Planeringsfasen av utbyggnaden av boenden för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning sker i samråd med bostadsbolag och rådet för funktionshinderfrågor. De nya bostäderna bidrar till att Stockholm blir världens mest tillgängliga huvudstad.

Förväntat resultat

11 färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

6 påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen samverkar med rådet för funktionshinderfrågor kring framtidens LSS-bostäder.	2015-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	77 %	77 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Det finns ett utvecklat och varierat utbud av fritidsaktiviteter

Beskrivning

Alla barn, ungdomar och äldre, oavsett förutsättningar, ska ha en meningsfull fritid. Utbudet av fritidsverksamheter är jämställt för flickor och pojkar. Riktade insatser för flickor och barn och unga med funktionsnedsättning görs. Det är lätt att nyttja spontanidrottsplatser samt motions- och friluftaktiviteter som till exempel barnspår och utegym. Att redan som barn ha tillgång till idrott och motion är en viktig hälsofråga men också en möjlighet till en rolig och meningsfull fritid.

Fritidsverksamhetens utbud och tillgänglighet utvecklas under året. På fritidsgårdarna ska det erbjudas ett brett spektrum av aktiviteter för att tilltala unga med olika intressen. Ungdomsrådet är ett forum som ger ungdomar ett ökat inflytande. Samverkan med föreningslivet är viktig och bidrar till fortsatt utveckling av ett varierat utbud av fritidsaktiviteter.

Äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter genom Ekens öppna aktivitetscenter.

Förväntat resultat

77 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.

Minst 95% av besökarna vid Ekens öppna aktivitetscenter är nöjda med utbudet av aktiviteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personal i fritidsverksamheten som har kompetens inom genus och normkritik	80 %		År
Andel vid Ekens öppna aktivitetscenter som är nöjda med utbudet av aktiviteter	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen erbjuder ungdomar med funktionsnedsättning aktiviteter. (Skärholmens stadsdelsnämnd)	2015-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska möjliggöra muralmålning på befintliga väggar, alternativt på byggda lagliga väggar.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	74 %	72 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Barn och unga har nära till kultur och eget skapande

Beskrivning

Barn och unga har nära till kultur och eget skapande i förskolor, öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Barnkulturplanen ”Kultur i ögonhöjd” är en viktig del i detta arbete och genomsyrar stadsdelsförvaltningens kulturarbete för barn och ungdomar. Barn och ungas egna intressen och behov styr utbudet av olika former av kultur, eget skapande och kulturevenemang i förskolan och i fritidsverksamheten. Tillsammans med sina familjer medverkar femåringarna i Bredängs och Skärholmens förskolor i El Sistema där de får utrymme för att utvecklas såväl kulturellt som socialt. Barn i förskolan garanteras minst en professionell kulturupplevelse per termin. Samarbete med biblioteket och stadsteatern fortsätter. Möjlighet till kompetensutveckling inom kultur finns för förskolans personal. Kulturverksamheter förstärks genom tillsättande av en kulturesekreterare, bland annat utökas samarbetet med de kommunala skolorna.

Förväntat resultat

72 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och unga i stadsdelen har tillgång till professionell kultur och eget skapande, samt inflytande och delaktighet i kulturlivet.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska verka för att El-sistema ska innefatta alla femåringar i stadsdelen.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen tar fram en handlingsplan som redogör för hur målen inom Kultur i ögonhöjd kommer att uppnås.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personal med grundutbildning inom äldreomsorgen	80	Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer på vård- och omsorgsboende som fått en enkel eller fördjupad läkemedelsgenomgång	95	Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	92 %	85 %	År
 Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	10	Maximalt 10 personer	År
 Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	76 %	70 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	85 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	94 %	90 %	År
 Timavlönades andel av totalt arbetad tid	25	Fastställs 2016	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Beskrivning

De äldre har en omsorg av god kvalitet och känner sig trygga. På Sättra vård- och omsorgsboende får äldre regelbundna utevistelser samt möjlighet till dagsutflykter under hela året och särskilt under sommaren. Alternativa regelbundna aktiviteter erbjuds om den äldre inte vill eller kan gå ut. Verksamheterna erbjuder vällagad mat, möjligheter till social gemenskap och flera sociala träffpunkter med mångkulturellt innehåll. Anhöriga till äldre med omsorgsbehov ges stöd.

Biståndsbedömningen grundas på individens behov oavsett kön. Kontinuerliga individuppföljningar genomförs för att säkerställa korrekta beslut utifrån den äldres behov och rätt till insats. Medarbetarna inom äldreomsorgen har rätt kompetens. En hög personalkontinuitet bidrar till en trygg hemtjänst för äldre.

Förväntat resultat

86 % av omsorgstagarna är nöjda (hemtjänst i ordinärt boende)

92 % av omsorgstagarna är nöjda (vård- och omsorgsboende)

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel äldre inom kommunala hemtjänsten som känner förtroende för hemtjänstpersonalens kunskaper	90 %		År
Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet	55 %		År
Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att de har förtroende för personalen	87 %		År
Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds	70 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla äldre över 75 år med hemtjänst eller trygghetslarm erbjuds gratis broddar.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska utreda hemtjänstkunders önskemål om att handla på nätet.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska utveckla samarbete med pensionärsrådet vid planering och genomförande av anhörigdagen och demensdag.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnden söker statliga medel för ökad bemanning inom äldreomsorgen.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål arbetar stadsdelsförvaltningen för att Stockholm ska utvecklas till en ledande cykelstad. Stadsdelsförvaltningen ansöker om medel för klimatinvesteringar för att redan 2016 kunna påbörja arbetet med att skapa cykelstråk i prioriterade parkstråk som stadsdelsförvaltningen ansvarar för. Möjligheterna till stadsodling utökas och utvecklas.

Barn och omsorgstagare, i de verksamheter stadsdelsnämnden ansvarar för, serveras en ökad andel ekologisk mat. Barn utsätts inte för farliga kemikalier i förskolan. Förskolorna rensar bland leksaker, ser över städrutiner och väljer kemikaliesmarta förbrukningsartiklar med stöd av Kemikaliecentrums vägledning och checklista.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Köpt energi (GWh)	1,26 GWh	Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Nämndens energianvändning är hållbar

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter med tillagningskök och där så är möjligt sorterar ut matavfall för biologisk behandling. Nya och ombyggda förskolor värms upp med bergvärme eller fjärrvärme. Stadsdelsförvaltningens bilar är miljöbilar och drivs med miljövänligt bränsle. Under 2016 genomförs tarifföptimering i syfte att välja det mest kostnadseffektiva abonnemang i de verksamheter där tidigare undersökning har visat att det är gynnsamt.

Stadsdelsförvaltningens energikartläggning har visat att i jämförelse med Boverkets rekommendationer har vissa förskolor en hög energi- och elförbrukning. Översyn och eventuellt byte av säkringar, vitvaror och armaturer genomförs på de förskolor som har hög energiförbrukning.

Förväntat resultat

Köpt energi (GWh) minskar

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Stockholm utvecklas till en ledande cykelstad. Stadsdelsförvaltningen ansöker om medel för klimatinvesteringar för att redan 2016 kunna påbörja arbetet med att skapa cykelstråk i prioriterade parkstråk som stadsdelsförvaltningen ansvarar för. Projektet samordnas med Trafiknämnden inom ramen för uppdraget om cykelpendlingsstråk. Stadsdelsförvaltningen

verkar för att gång- och cykeltrafik prioriteras när stadsmiljön utvecklas. Konfliktytor mellan gående och cyklister undviks genom anpassning av parkbänkar och papperskorgar när behov uppstår. Stadsdelsförvaltningen verkar för att öka möjligheten för invånarna att lära sig cykla och kampanjar för att öka cyklandet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elbilar	14 %	14 %	Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel- pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Möjligheterna till stadsodling utökas och utvecklas. Stadsdelsförvaltningen ställer ut lådor på utvalda platser och ger stöd och hjälp till intresserade att börja nyttja lådorna för odling. Informationsspridningen om stadsodling fortsätter och kommunala verksamheter såsom förskolor, skolor, äldreboenden ska fortsätta stimuleras att starta egna stadsodlingar. Stadsdelsförvaltningen deltar i trafiknämndens uppdrag att ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	76,92 %	Fastställs 2016	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)	20 %	Fastställs 2016	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	33,33 %	Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria

Beskrivning

Barn och omsorgstagare, i de verksamheter stadsdelsnämnden ansvarar för, serveras en ökad andel ekologisk mat. Inom förskolan serveras vegetarisk mat en dag i veckan och samtliga kockar genomgår utbildning inom vegetarisk matlagning och köttkonsumtionen minskar. Kockarna ingår i ett gemensamt nätverk vilket ger inspiration och erfarenhetsutbyte.

Barn utsätts inte för farliga kemikalier i förskolan. Förskolorna rensar bland leksaker, ser över städrutiner och väljer kemikaliesmarta förbrukningsartiklar med stöd av Kemikaliecentrums vägledning och checklista. Chefer och personal utbildas inom området.

Förväntat resultat

76,92 % av förskolorna har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola

31% av stadens totalt inköpta måltider och livsmedel är ekologiska

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aktiviteter och åtgärder i enlighet med miljöhandlingsplanen ska implementeras i samtliga verksamheter.	2016-01-01	2016-12-31
Förskolorna och de öppna förskolorna ska påbörja arbetet med att minska skadliga kemikalier i barnens miljö, en kartläggning av nuläget ska göras.	2015-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen inventerar behovet av att söka medel från klimatmiljarden för förskolornas inne- och utemiljöer. Vid behov söks medel i tertialrapport 1.	2016-01-01	2016-07-31

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål arbetar stadsdelsförvaltningen med att få invånarna i Skärholmen att försörja sig själva. Unga vuxna finner sin plats i samhället genom studier och arbete och nyanlända ges möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Ungdomarna erbjuds sommarjobb för att få referenser och arbetslivserfarenhet. Fler tidsbegränsade anställningar skapas, bland annat inom parkverksamheten i egen regi. För de kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden stärks ställningen till arbete genom arbetsmarknadsåtgärder. Kvinnors möjligheter till egenförsörjning uppmärksammas särskilt. Alla enheter har en ekonomi som är långsiktigt hållbar och följer sin budget. Vid prognostiserade, negativa avvikelser vidtas åtgärder skyndsamt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,9 %	1,9 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,5 %	1,2 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	17 st	750	Tertial
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	30 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	740 st	10 000 st	År
 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	20 st	800 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	740 st	8000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Beskrivning

Invånarna i Skärholmen försörjer sig själva. Unga vuxna finner sin plats i samhället genom studier och arbete och nyanlända ges möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Ungdomarna erbjuds sommarjobb för att få referenser och arbetslivserfarenhet. Samarbetet med 127-festivalen fortgår. Fler tidsbegränsade anställningar skapas, bland annat inom parkverksamheten i egen regi.

För de kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden stärks ställningen till arbete genom arbetsmarknadsåtgärder. Kvinnors möjligheter till egenförsörjning uppmärksammas särskilt. Invånare har kunskap om samhällets funktioner.

Förväntat resultat

Högst 3,9 % av stadsdelens befolkning har ekonomiskt bistånd

Högst 2,5 % av hushållen i stadsdelen har långvarigt ekonomiskt bistånd

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska utreda på vilket sätt samarbetet med 127 festivalen ska fortgå under 2016 och kommande år	2016-01-01	2016-07-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Budgeten är i balans

Beskrivning

Alla enheter har en ekonomi som är långsiktigt hållbar och följer sin budget. Vid prognostiserade, negativa avvikelser vidtas åtgärder skyndsamt. Verksamheten anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Prognossäkerheten i nämndens verksamheter är god.

Förväntat resultat

Nämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 % efter resultatöverföringar

Nämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 % mellan tertialrapport 2 och bokslut

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

För att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål genomsyras stadsdelsförvaltningens arbete av att invånare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde behandlas lika och ges samma förutsättningar oavsett kön.

Arbetet med implementering av jämställdhetsintegrering utvecklas både på förvaltningsövergripande nivå och på enheter. För att säkra att stadsdelsförvaltningen långsiktigt har rätt kompetens utvecklas den systematiska planeringen i kompetens- och bemanningsfrågor. Att säkra tillgången till förskollärare och socialsekreterare är prioriterat.

Invånare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde får en verksamhet med god kvalitet. Att stadsdelsförvaltningen är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor är en förutsättning för hög kvalitet i verksamheterna. Fasta heltidsanställningar är norm och delade turer förekommer inte. Det hälsofrämjande arbetet förstärks och genomförda aktiviteter utvärderas.

I Skärholmens stadsdelsnämndsområde erbjuds verksamheter som lever upp till mänskliga rättigheter och är fria från diskriminering. Stadsdelsförvaltningen arbetar för jämställdhet och jämlikhet, samt ser till att kränkande särbehandling alltid motarbetas. Genom att utveckla samverkan med rådet för mänskliga rättigheter förstärker stadsdelsförvaltningen arbetet mot diskriminering.

Flickor och pojkar växer upp under trygga förhållanden. Barns tankar och synpunkter är avgörande i de beslut och insatser som berör dem direkt och indirekt. Barnets bästa beaktas särskilt vid beslut som rör barn. Kvinnor och män samt flickor och pojkar som misstänks leva med våld i nära relation utreds och ges insatser utifrån det individuella behovet.

Stadsdelsnämnden ska vara tillgänglig för alla och barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings behov beaktas särskilt vid planering av yttre miljö. Stadsdelsnämndens parker, lekplatser, spontanidrottsplatser och badplatser är i gott skick och utformade så att alla kan använda dem.

Alla invånare, både kvinnor och män, vet hur de kan vara delaktiga i och påverka stadsdelsnämndens verksamheter. Invånarna kommer enkelt i kontakt med förvaltningen och kan lämna synpunkter och förslag. De är även välinformerade om stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden. Synpunkter och förslag i den dagliga dialogen med invånare och brukare används systematiskt i verksamhetsutvecklingen. Ett lokalt utvecklingsprogram ska tas fram för att stärka medborgarnas möjligheter, i enlighet med stadens vision 2040 - ett Stockholm för alla.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställdhetsintegrerade

Beskrivning

Invånare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde behandlas lika och ges samma förutsättningar oavsett kön. Samtliga verksamheter tar fram könsuppdelad statistik i syfte att analysera hur makt och resurser kommer kvinnor och män/flickor och pojkar till del. Det könsuppdelade statistikunderlaget analyseras och används som grund för kommande verksamhetsstyrning. Medarbetare och nyckelpersoner, inom utvalda verksamheter, får ökad kunskap inom jämställdhetsintegrering. Arbetet med implementering av jämställdhetsintegrering utvecklas både på förvaltningsövergripande nivå och på utvalda enheter.

Förväntat resultat

Förvaltningens enheter har könsuppdelad statistik
Förvaltningens enheter analyserar könsuppdelad statistik i syfte att uppmärksamma eventuella skillnader ur ett jämställdhetsperspektiv inför 2017 års verksamhetsplan

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	83	År
 Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	80 %	100 %	År
 Index Bra arbetsgivare		fastställs 2016	År
 Index Psykosocial arbetsmiljö		fastställs 2016	År
 Sjukfrånvaro	7 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Chef och medarbetare har en gemensam bild av uppdraget och rätt kompetens för att nå verksamhetens mål

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter kännetecknas av god kvalitet där brukaren/medborgaren står i centrum. Enheternas mål och åtaganden preciseras i dialog med medarbetarna vid medarbetarsamtal och vid arbetsplatsträffar. Chefer och medarbetare har därmed en gemensam bild av vad arbetet ska leda till. Delaktighet ger förutsättningar för engagemang i hur verksamheten ska utvecklas och förbättras.

Varje medarbetare har en individuell utvecklingsplan som tagits fram tillsammans med chefen. Det är tydligt för medarbetaren vilka krav och förväntningar som ställs på både prestation och utveckling. Utveckling av medarbetarnas kompetens har sin grund i verksamhetens behov. Socialsekreterare och biståndsbedömare stärks i sin kompetens genom bland annat introduktionsprogram/mentorprogram.

För att säkra att stadsdelsförvaltningen långsiktigt har rätt kompetens för att nå uppsatta mål utvecklas den systematiska planeringen i kompetens- och bemanningsfrågor. Att säkra tillgången till förskollärare och socialsekreterare är prioriterat. En kompetensbaserad rekryteringsprocess säkerställer att den enskildes kompetens är avgörande och att ingen diskriminering sker, vilket sannolikt också ökar mångfalden både bland medarbetare och bland chefer.

Enhetschefer inom socialtjänsten ingår som piloter i stadens ledarutvecklingsprogram inom socialtjänsten. Programet ska ge ökad kunskap och förståelse om ledarskap som bidrar till en god arbetsmiljö och därmed ett gott verksamhetsresultat med brukaren i fokus.

Arbetet med kompetensprofiler och lönekriterier fortsätter i samverkan med de fackliga parterna.

Förväntat resultat

Minst 90 % av medarbetarna anser att de är insatta i sin arbetsplats mål och åtaganden

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål och åtaganden (Nivå 4-5)	91 %		År
Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse för brukarna på deras arbetsplats (Nivå 8-10)	84 %		År
Andel medarbetare som har en skriftlig individuell utvecklingsplan	82 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att stärka kontinuiteten hos socialsekreterarna vidareutvecklas	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
arbetsmiljöarbetet, bland annat genom att anställa mentorer.		
Stadsdelsförvaltningens arbete med kompetensförsörjning ska vidareutvecklas.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningens lönekriterier vidareutvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna och görs kända hos medarbetarna.	2015-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Chef och medarbetare tar ansvar för en god arbetsmiljö

Beskrivning

Invånare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde får en verksamhet med god kvalitet. Att stadsdelsförvaltningen är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor är en förutsättning för hög kvalitet i verksamheterna. Fasta heltidsanställningar är norm och delade turer förekommer inte. Stadsdelsförvaltningens medarbetare har en god hälsa genom att ledarskapet utvecklas och förutsättningarna för ett aktivt medarbetarskap ges. Insatser för god arbetsmiljö, ett gott arbetsklimat, friskvård till våra medarbetare och ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro bidrar till ökad hälsa och att sjukfrånvaron minskar. Det hälsofrämjande arbetet förstärks och genomförda aktiviteter utvärderas. Jämställdhet och mångfald genomsyrar stadsdelsförvaltningens arbetsplatser. Utifrån resultat från bland annat medarbetarenkäten och i samverkan med de fackliga organisationerna vidtas åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Samverkansavtalet ger medarbetare och fackliga organisationer möjlighet till inflytande, delaktighet och utveckling. Arbetsplatsträffar är kärnan i detta. Tillämpningsanvisningarna för samverkan har setts över och implementeras på enhetsnivå. Syftet är att förbättra kunskapsnivå om samverkan samt öka dialogen på arbetsplatsträffar.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och uppgår till max 7 %

Aktivt Medskapandeindex uppgår till minst 80

80 % av enhetens medarbetare upplever att de inte är diskriminerade på sin arbetsplats

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel långtidssjukfrånvaro	3,8 %		Tertial
Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,2 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen utreder hur friskvård kan schemaläggas.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningens hälsofrämjande arbete ska vidareutvecklas.	2015-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare/hyresgäster som inte upplever att de har blivit diskriminerade i kontakt med stadens verksamheter		öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31
 Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktingmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Beskrivning

Invånare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde erbjuds verksamheter som lever upp till mänskliga rättigheter och är fria från diskriminering. Stadsdelsförvaltningen arbetar för jämställdhet och jämlikhet, samt ser till att kränkande särbehandling alltid motarbetas. Genom att utveckla samverkan med rådet för mänskliga rättigheter förstärker stadsdelsförvaltningen arbetet mot diskriminering. Medarbetarna får kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter. Individens behov styr det stöd den får oavsett kön och etnisk bakgrund. Stadsdelsförvaltningens verksamheter arbetar aktivt med värdegrunden och bemötandefrågor. Socialtjänsten ökar brukarens medverkan och delaktighet i de beslut och insatser de berörs av.

Förväntat resultat

Brukare upplever att de inte har blivit diskriminerade i kontakt med stadens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen utvecklar arbetet med HBTQ-frågor och utbildar medarbetare inom utvalda verksamheter.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen

Beskrivning

Flickor och pojkar växer upp under trygga förhållanden. Barns tankar och synpunkter är avgörande i de beslut och insatser som berör dem direkt och indirekt. Barnets bästa beaktas särskilt vid beslut som rör barn. Stadsdelsförvaltningen deltar i utbildningar och seminarier för att öka kompetensen inom området. Vid behov ger samhällsvägledarna information om möjligheten till samarbetssamtal.

Samarbetsavtal mellan föräldrar används och syftar till att föräldrarna ska kunna lösa frågor som rör barnen själva istället för att behöva vända sig till domstol.

Arbetet med likabehandlingsplaner i förskolorna ska förstärkas och användas i det dagliga arbetet.

Förväntat resultat

100 % ärenden i barnfamiljer som rör hyres- och elskulder ska ha en barnkonsekvensanalys
80 % av barnen ska känna sig delaktiga, på minst nivå 3 i Shiers trappa

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som känner sig delaktiga i sitt beslut fattat av barngruppen.	80 %		År
Andel barnfamiljer som har hyres- och elskulder har en barnkonsekvensanalys	100 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	110 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Den enskilde lever i relationer fria från hot och våld

Beskrivning

Våldsutsatta kvinnor och män lever ett självständigt liv utan våld och hot om våld. Kvinnor och män samt flickor och pojkar som misstänks leva med våld i nära relation utreds och ges insatser utifrån det individuella behovet. Personer som utövar våld mot sin partner eller annan närstående får stöd och behandling för att upphöra med sitt våldsbruk. Medarbetare inom nämndens verksamheter, bland annat förskola och äldreomsorg, utbildas i hur våld kan upptäckas och vilka åtgärder medarbetare ska vidta. Information ges till fastighetsskötare om hur våld i hemmet kan upptäckas.

Förväntat resultat

93 % av personer som haft stöd av relationsvårdsteamet (RVT) upplever att våldet har upphört

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer som haft kontakt med relationsvårdsteamet (RVT) som upplever att våldet har upphört	93 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel personal med grundutbildning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	80	Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	88%	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	81 %	76 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	tas fram av nämnden	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad	63	63 %	Tertial
 Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner	90	Fastställs 2016	År
 Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	93 %	tas fram av nämnden	År
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	94 %	90 %	År
 Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
 Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	89 %	År
 Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	89 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldre- och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv utifrån sin förmåga

Beskrivning

Personer med funktionsnedsättning har ett tryggt och fungerande boende samt en trygg daglig verksamhet vilket tillförsäkrar dem goda och trygga levnadsvillkor. Brukare får i hög grad möjlighet att delta i insatsens utformning och får stöd för att kunna utföra sina egna aktiviteter. Personer med funktionsnedsättning kan delta i olika sammanhang, såväl i hemmet som på den dagliga verksamheten och i övriga samhället, på ett så självständigt sätt som möjligt. Deltagare i daglig verksamhet har möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsförvaltningens verksamhetslokaler är trygga och inkluderande mötesplatser där alla är välkomna.

Stadsdelsnämnden ska vara tillgänglig för alla och barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings behov beaktas särskilt vid planering av yttre miljö. Stadsdelsnämndens parker, lekplatser, spontanidrottsplatser och badplatser är i gott skick och utformade så att alla kan använda dem. Enkelt avhjälptra hinder och exkluderande design byggs bort. Årliga lekplatsinventeringar och omedelbara åtgärder vid fel gör att barn kan leka på ett tryggt och säkert sätt. Lekparker utvecklas särskilt för barn med funktionsnedsättning.

Entréerna till Sätterskogens naturreservat är tillgängliga och inbjudande. Stadsdelsförvaltningen samverkar med fastighetsägare, trafikkontoret och rådet för funktionshinderfrågor för att prioritera rätt och få ökat genomslag med arbetet för ett tillgängligt stadsdelsnämndsområde. Stadsdelsförvaltningen verkar för fler offentliga toaletter i park- och naturmiljö.

Förväntat resultat

81 % av andel personer med funktionsnedsättning upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

75 % av andel personer med funktionsnedsättning upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel aktuella genomförandeplaner inom stadsdelsförvaltningens egen regi verksamheter inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning samt socialpsykiatri	95 %		År
Andel brukare i stadsdelsförvaltningens egen regi verksamheter inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de får det stöd de behöver för egna aktiviteter	90 %		År
Andel brukare inom stadsdelsförvaltningens dagliga verksamhet i egen regi inom omsorgen om funktionsnedsatta som upplever att de kan prova nya aktiviteter och arbetsuppgifter	76 %		År
Andel brukare inom stadsdelsförvaltningens dagliga verksamhet, driven i egen regi, för personer med funktionsnedsättning som trivs med personalen	86 %		År
Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen boendestöd, driven i stadsdelsförvaltningens egen regi, som upplever att de fått möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges	94 %		År
Andel personer inom socialpsykiatri med insatsen särskilt boende, driven i stadsdelsförvaltningens egen regi, som upplever att de själv haft möjlighet att delta i planeringen av det stöd som ges	82 %		År
Andel personer inom socialpsykiatri som upplever att personalen är bra på att uppmuntra den enskilde till att göra saker själv	87 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Rådet för funktionshindersfrågor och stadsdelsförvaltningen tar gemensamt fram och sprider material om tillgänglighet till näringsidkare i centrummiljö.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen och rådet för funktionshindersfrågor genomför minst en tillgänglighetsvandring tillsammans med barn och unga med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen rådgör med rådet för funktionshindersfrågor inför svar på remisser om bostadsbyggnation.	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen tar i samråd med rådet för funktionshindersfrågor fram förslag på utformning av en lekplats särskilt riktad till barn och föräldrar med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.		fastställs 2016	År
 Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.		fastställs 2016	År
 Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	81 %	fastställs 2016	År
 Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras	83 %	fastställs 2016	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Invånarna har inflytande

Beskrivning

Alla invånare, både kvinnor och män, vet hur de kan vara delaktiga i och påverka stadsdelsnämndens verksamheter. Invånarna kommer enkelt i kontakt med förvaltningen och kan lämna synpunkter och förslag. De är även välinformerade om stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden.

Synpunkter och förslag i den dagliga dialogen med invånare och brukare används systematiskt i verksamhetsutvecklingen. Öppna nämndsammanträden, rådets insatser, samråd kring olika frågor som exempelvis byggprojekt, dialog på medborgarmöten, föreningsnätverk och möjlighet att lämna förslag/klagomål/synpunkter marknadsförs. De former för dialog som redan finns stärks. Föreningarna har stor betydelse för gemenskap, trygghet och utveckling av Skärholmen. De är viktiga aktörer i civilsamhället och deras engagemang tas tillvara.

En särskild projektledare är utsedd för att ta fram det lokala utvecklingsprogrammet. Geografiska och/eller tematiska utvecklingsområden ska identifieras. I arbetet ska den gemensamma visionen konkretiseras i form av långsiktiga mål och åtgärder. Programmen ska utgå ifrån analyser av lokala förhållanden och i dialog med invånare, lokala aktörer samt förtroendevalda och medarbetare inom stadens nämnder och styrelser. Stadsdelsnämnden kommer i samband med tertialrapport 1 fatta beslut om vilka utvecklingsområden som ska prioriteras. I samband med tertialrapport 2 ska konkreta mål och aktiviteter för nämndens lokala utvecklingsprogram beslutas.

Nämnden har följande beredningsorgan, som är beredande men inte beslutande:

- Äldre- och funktionshindersrådet tar del av aktuella frågor inom området samt vilka förändringar och utvecklingsarbeten som finns både vad gäller ur ett brukar- och medarbetarperspektiv.
- Miljö- och utvecklingsberedningen ska bevaka exploaterings- och byggprojekt, vara stadsdelsnämndens röst i större projekt såsom t.ex. Förbifart Stockholm, delta i arbetet med att ta fram en ny parkplan för stadsdelsnämndsområdet.
- Demokratiberedningen ska utveckla medborgardialogerna, öka samverkan med föreningar och organisationer, delta i samverkan i framtagandet av lokalt utvecklingsprogram och ta fram en handlingsplan för ökat valdeltagande.
- Ungdomsrådet tar del av aktuella frågor inom området och får möjlighet till ökat inflytande.

Förväntat resultat

% av tycker att det är lätt att kommunicera med stadsdelsförvaltningen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En handlingsplan för ökat valdeltagande tas fram.	2015-01-01	2018-09-30
Lättförståelig svenska används i all information från stadsdelsförvaltningen.	2015-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska utreda medverkan vid stadsdelsdagar.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen utreder om och på vilket sätt stöd kan ges till föreningar/organisationer för att ansöka om och starta projekt som är till gagn för många medborgare.	2015-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen utvecklar arbetet med näringslivsfrågor i samarbete med företagsföreningar och centrum.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsförvaltningen verkar för fler föreningslokaler i samband med nya bostadsprojekt genom samverkan med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och bostadsbolagen.	2015-01-01	2018-09-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	50 %	Tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Offentlig upphandling i Skärholmens stadsdelsnämnd utvecklar staden i hållbar riktning

Beskrivning

Genom att ställa tydliga kvalitetskrav, som exempelvis krav på socialt ansvar, kollektivavtalsenliga villkor, miljöhänsyn, bemanning, utbildningsnivå, verksamhetsutveckling stärks kvaliteten i upphandlade verksamheter. Vid upphandling ska säkras att leverantörer arbetar enligt ”Vita jobb modellen” vilken ställer krav på kollektivavtal och arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal.

Stadsdelsförvaltningens verksamheter använder den elektroniskt inköpsmodulen och antalet tillgängliga leverantörer utökas.

Förväntat resultat

50 % av stadsdelsförvaltningens inköp från anslutna leverantörer är elektroniska.

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

I den nedanstående tabellen visas budgetfördelningen per verksamhetsområde jämfört med budget 2015

Verksamhet, netto mnkr	Nämndens budget* 2015	Nämndens budget 2016	Differens
Nämnd och administration	32,8	34,1	1,3
Individ- och familjeomsorg	155,8	167,6	11,8
<i>varav socialpsykiatri</i>	29,6	30,8	1,2
Stadsmiljö	18,1	18,3	0,2
<i>varav räntor, avskrivning</i>	8,3	9,7	1,4
Förskola	219,1	216,7	-2,4
Äldreomsorg	291,9	303,0	11,1
Funktionsnedsättning	251,6	262,9	11,3
Fritid och kultur	16,2	18,1	1,9
Arbetsmarknadsåtgärder	17,1	14,5	-2,6
Ekonomiskt bistånd	101,5	96,9	-4,6
<i>varav handläggning</i>	27,7	30,1	2,4
Övrig verksamhet	11,5	14,7	3,2
Summa	1115,6	1146,8	31,2

* 2015 är budget med prestationsförändringar och budgetjusteringar under året.

Nämnd och förvaltningsadministration (34,1 mnkr)

Verksamheten består av nämnd, stab, administrativ avdelning med centrala funktioner, samhällsplanering, säkerhetssamordning, information och medborgarkontor.

Stadens resursfördelningssystem anvisar inte särskilda medel till nämnd, ledning och förvaltningsadministration, utan detta omfördelas från verksamheternas budgetramar.

Individ- och familjeomsorg (167,6 mnkr)

Verksamheten består av socialt arbete med barn, unga och vuxna samt socialpsykiatri. Budgeten är 11,8 mnkr högre än 2015. Den ökade budgeten kan förklaras med förstärkt handläggning och chefskap inom socialtjänsten samt ökade kostnader för ungdomsvård. I budgeten ingår även förväntade kostnader och intäkter för ensamkommande flyktingbarn. Ökade schabloner för socialpsykiatri prioriteras också.

Stadsmiljöverksamhet med avskrivningar och räntor (18,3 mnkr)

Verksamheten består av skötsel, underhåll och renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat. Verksamheten (förutom vinterväghållning) drivs i egen regi. Medel avsatts också till räntor och avskrivningar som uppstår från tidigare parkinvesteringsprojekt.

Budget ökningen beror bland annat på ökade kostnader för städning och sanering av bostättningsplatser och dumpning av miljöfarliga avfall.

Sker ökade kostnader för avskrivningar och räntor under verksamhetsåret 2016 kommer stadsdelsförvaltningen söka budgetjustering för detta i tertialrapport 1.

Förskoleverksamhet (216,7 mnkr)

Förskoleverksamheten består till största del av förskolor, öppna förskolor och specialförskolan Clavis för autistiska barn.

Grundschablonen per barn har höjts med 2,2 procent för 2016. Resultatenheterna tilldelas, som föregående år, 80 procent av grundschablonen för att täcka sina verksamhetskostnader. Resultatenheten får utöver schablonen en peng för språkutveckling och stöd till barn i behov av särskilt stöd.

Förskolans budget för 2016 uppgår till 216,7 mnkr vilket är 2,4 mnkr lägre jämfört med föregående år. Ökat bidrag för höga hyror om 2,2 mnkr är en orsak till den lägre budgeten.

Äldreomsorg (303,0 mnkr)

Verksamheten omfattar insatser primärt inom ordinärt boende respektive vård- och omsorgsboende samt vissa stödverksamheter för brukare 65 år och äldre. Budgeten är baserad främst utifrån befolkningsprognos inom treårs-klasser samt socioekonomiska variabler utifrån inkomst och ensam-/flerboende. Ersättningsnivåerna har höjts med 2,0 procent för utförare inom hemtjänst, 2,2 procent inom vård- och omsorgsboende samt 2,0 procent inom dagverksamhet för äldre.

Köp av insatser inom vård- och omsorgsboende svarar för över hälften av budgeten med 169 mnkr medan insatser inom ordinärt boende utgör 110 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (262,9 mnkr)

Verksamheten omfattar insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0 – 64 år. Budgeten från kommunfullmäktige är till största del (211 mnkr) preliminär och baseras en del på antal prestationsrelaterade insatser inom olika nivåer samt en del på antalet brukare med insatsen personlig assistans enligt LASS per augusti 2015. Under 2016 sker avläsning i slutet av mars och slutet av augusti. En särskild redovisning för kostsamma placeringar utöver schablonersättningen görs i samband med augustiavläsningen. Därefter fastställs den slutliga budgeten.

Ersättningsnivåerna för prestationsrelaterade insatser(LSS-peng) har för 2016 höjts med 2,0 procent

Det fasta anslaget har höjts med 1,5 mnkr till 46,2 mnkr och ska täcka kostnader för alla insatser inom socialtjänstlagen samt de mindre resurskrävande LSS insatserna. Behoven och kostnaderna, inom insatser som ska finansieras av det fasta anslaget, har ökat kraftigt under de senaste åren. Behoven förväntas vara betydande även 2016.

Fritid och Kultur (18,1 mnkr)

Fritidsverksamheten utförs av Fryshuset. Stadsdelsförvaltningen har ansvar för lokaler, lokaldrift, kolloverksamhet etc. Ersättningen till Fryshuset för 2016 har höjts. Fryshuset ska utveckla och anpassa verksamheten efter målgruppens ökade behov som tex. ökade

öppethållande tider på mötesplatser.

Från och med 2016 tillsäts en kultursekreterare på förvaltningen.

Arbetsmarknadsåtgärder (14,5 mnkr)

Budgeten är 3,6 mnkr högre än för 2015 (utan budgetjustering om 6,2 mnkr för feriejobb). Budgetökningen återspeglar stadens satsningar på fler visstidsanställningar och feriearbetande ungdomar. Stadsdelsförvaltningen fortsätter att satsa på arbetsträning, offentligt skyddat arbete och andra typer av visstidsanställningar för att underlätta för personer som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden att bli självförsörjande.

Under 2016 har stadsdelsförvaltningen som ambition att anställa 740 ungdomar varav ca 240 kan finansieras i ordinarie budget. Resterande 500 arbetstillfällen ska finansieras med medel från centrala medelsreserv, om tillräckliga medel tilldelas.

Ekonomiskt bistånd (96,9 mnkr)

Budgeten för ekonomiskt bistånd är 4,6 mnkr lägre för 2016. Under 2015 har antal bidragshushåll och utbetald ekonomiskt bistånd minskat markant. Budgeten är anpassad efter trenden och tar hänsyn till förväntade förändringar under 2016. Stadsdelsförvaltningen har sedan tidigare omfördelat medel från ekonomiskt bistånd till handläggning, en satsning som gett resultat och därför kommer att fortsätta under 2016.

Övrig verksamhet (14,7 mnkr)

Budgeten används för oförutsedda utgifter eller finansiering av uppdrag från ledningen, nämnden och centrala staden.

Investeringar

Parkinvesteringar

Enligt kommunfullmäktiges beslut fördelas medel för parkinvesteringar genom två olika modeller. Medel för större investeringar fördelas efter ansökningsförfarand ställd till kommunfullmäktige genom Trafikkontoret och medel för mindre investeringar via resursfördelningsnycklar.

Investeringsplanen omfattar två delar, dels för verksamheten inom stadsmiljö (2,9 mnkr), dels för stadsdelsförvaltningens inköp av inventarier och maskiner (1,3 mnkr).

Nämnden har tilldelats 0,5 mnkr i parkinvesteringsmedel för 2016. Förvaltningen har tidigare ansökt om att nyttja dessa medel för att inleda upprustning av Idlekens parklek i Vårberg. Förvaltningen anser dock att med tanke på "Fokus Skärholmen" med planering för minst 4000 bostäder som initierats under hösten, är det rimligt att avvakta med projektering av Idleken som en lekplats. Förvaltningen föreslår istället att dessa medel används till att uppdatera Skärholmens parkplan, något som dessutom förväntas bidra till att parkutvecklingen går hand i hand med den utveckling som kommer av de nya bostäderna.

Stadsdelsförvaltningen har även tilldelats 2,4 mnkr för mindre investeringar, vilket är en ökning med 1,3 mnkr jämfört med föregående år.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsförvaltningen har tilldelats 1,3 mnkr för inköp av större inventarier och maskiner.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Stadsdelsförvaltningen planerar ingen försäljning av anläggningstillgångar.

Resultatenheter

Det finns fem resultatenheter inom förskoleverksamheten. Stadsdelsförvaltningen räknar med att resultatenheterna förblir oförändrade från 2015 till 2016.

Betydande projekt som inte är investeringar

Stadsdelsförvaltningen har inte några betydande projekt som inte är en investering.

Budgetjusteringar

I verksamhetsplan 2016 söker stadsdelsförvaltningen sammanlagt 12,0 mnkr budgetjustering för ett antal områden enligt nedan:

Medel för naturreservat om 1 mnkr för skötsel av Sätmaskogens naturreservat. Underlag för åtgärder har tagits fram i samråd med miljöförvaltningen och beskrivs i ett detaljerat program för skötsel av Sätmaskogens naturreservat 2016-2020.

Medel för reinvesteringar om 3 mnkr för reinvesteringar i enlighet med den prioritering som tagits fram i samarbete med trafikkontoret. Reinvesteringsmedel fokuseras särskilt till upprustning av markbeläggning och utrustning i områdets lekplatser och parker.

Medel för tillgänglighetsfrämjande åtgärder om 7,0 mnkr för det fortsatta arbetet med att öka tillgängligheten i stadsdelsnämndsområdets parkstråk och grönområden. Denna ansökan fördels på följande områden:

5 mnkr för ytterligare återställning av parkstråk med dålig framkomlighet, tillgänglighetsanpassning av parkbänkar längs stråken samt fortsatt förbättring av områdets trappor enligt *Tillgänglighetsplanen för Skärholmens stadsdelsnämndsområde* och inventeringar som gjorts med rådet för funktionshindersfrågor. I ansökan om medel ingår också att åtgärda brister i tillgängligheten i Sättra som framkommit genom samarbete med boende i stadsdelens LSS-bostäder samt att anlägga en motionsslinga i parkmiljö nära bebyggelse. Att slingan placeras i boendemiljö och får väl tilltagen belysning förväntas leda till att den upplevs som särskilt trygg och den blir då ur ett jämställdhetsperspektiv ett viktigt komplement till befintliga motionsspår i naturmiljö.

1,3 mnkr för att fortsätta arbetet med att förbättra tillgängligheten till Sätmaskogens naturreservat genom att ur ett tillgänglighetsperspektiv förbättra två av entréerna till reservatet samt för att anlägga ett räcke längs den branta gångvägen upp till Vårbergstoppen som är ett populärt besöksmål för bland annat fågelskådare.

0,7 mnkr för lekutrustning särskilt riktad till barn och föräldrar med funktionsnedsättning, för trygga utegym och motionsspår samt för investeringar i brygga och badstegar längs Mälaren.

Medel för klimatinvesteringar om 1,0 mnkr för att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk längs delar av områdets primära stråk samt i samarbete med Huddinge kommun stärka cykeln som färdmedel mellan Skärholmen och Kungens kurva. Målet är att uppmuntra till cykling och samtidigt erbjuda trafiksäkra miljöer för fotgängare samt att stärka den gång- och

cykelpendling som idag finns mellan områdena inom den regionala kärnan Kungens kurva - Skärholmen. Se särskild ansökan.

Omslutningsförändringar

Förväntade omslutningsförändringar under budgetåret 2016 för alla verksamhetsområden uppgår till 123,0 mnkr, vilket avser ökade intäkter och kostnader utöver budgetram.

Omslutningsförändringar beräknas för äldreomsorgen om 59,5 mnkr till största delen för externa intäkter inom vård- och omsorgsboende i egen regi, för individ- och familjeomsorg om 30,0 mnkr för försäljning av vårdplatser inom socialpsykiatri och för statsbidragsintäkter, för funktionsnedsättning om 27,1 mnkr merparten för ökade LASS kostnader/ersättningar och hyresintäkter/kostnader, för förskolan om 1,2 mnkr för personer för arbetsmarkandsåtgärder, vårdnadsbidrag och interkommunal ersättning samt 0,2 mnkr inom fritiden för kolloverksamhet, för arbetsmarknadsåtgärder om 5,0 mnkr gällande OSA och visstidsanställningar.

Medel för lokaländamål

2015 har stadsdelsnämnden fått beviljat stimulansmedel hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om 0,6 mnkr för en ny servicebostad på Sättagårdsvägen, kvarteret Sättra stall. Stadsdelsförvaltningen kommer att disponera 13 lägenheter utspridda i tre trapphus för 12 boende med en gemensamhets lägenhet. Stimulansmedlet nyttjas under 2016.

Staden ger bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyreskostnaden som ligger i intervallet 1700-2500 kr/kvm och år och med 40 procent av hyreskostnaden över 2500 kr/kvm år. Detta är en förändring jämfört med 2015 då bidraget utgick med 60procent av den del av hyran som överskred 2199 kr/kvm.

Stimulansbidrag för utbyggnad av nya förskolor upphör 2016.

Särskilda redovisningar

Medarbetarfrågor

Arbetsmiljö

Stadsdelsförvaltningen kommer att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att förstärkta åtgärder inom följande områden; ökat fokus på det hälsofrämjande ledarskapet, utveckla dialog och samverkan på arbetsplatsträffar, jämställdhet och mångfald, arbete med att utveckla bemötande och förhållningssätt, värdegrundsarbete och en översyn av arbetstidsscheman.

Ökat fokus på det hälsofrämjande ledarskapet

Samarbetet med Previa som inleddes under 2015 bland annat med att cheferna fick särskild utbildning i hälsofrågor planeras fortsätta under 2016. Stadsdelsförvaltningen kommer att ordna utbildningar för chefer på temat hälsosamma förhållningssätt på arbetet, och om hur chefen kan hantera konflikter på arbetet.

Utveckla dialog och samverkan

Under hösten har en översyn av samverkansavtalet bland annat resulterat i att

stadsdelsförvaltningen identifierat behov av ökad dialog på enheternas arbetsplatsträffar. Arbetet kommer att fortsätta under nästa år och inrymmer utbildning i samverkansavtalet och arbete med nya verktyg för en ökad dialog på arbetsplatsträffarna.

Jämställdhet och mångfald

Jämställdhet och mångfaldsarbetet ska genomsyra stadsdelsnämndens arbetsplatser. Utifrån resultat från bland annat medarbetarenkäten vidtas åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Under året kommer förvaltningen att utarbeta en ny jämställdhets- och mångfaldsplan. Arbetet med jämställdhetsintegrering intensifieras och verksamheterna får kunskaper om vad det innebär.

Fortsatta aktiviteter på temat bemötande och förhållningssätt

Det av staden initierade projektet kommer att fortsätta även under 2016.

Värdegrundsarbete

Ett arbete kommer att påbörjas med att se över den värdegrund som funnits inom stadsdelen sedan 2008.

Översyn arbetstider

Arbetstidsscheman inom äldreomsorgen kommer att ses över med fokus på att minska längden på arbetspassen.

Kompetensförsörjning

Det är en mängd faktorer som påverkar stadsdelsförvaltningens rekryterings- och kompetensbehov samt behov av avveckling/omställning, bland annat personalomsättningen. Förvaltningen har under året haft en personalomsättning på drygt 20 procent, där en stor del utgörs av avgångar och nyanställningar inom socialtjänsten. Även förvaltningens pensionsavgångar påverkar. Under året kommer stadsdelsförvaltningen att vidareutveckla arbetet med kompetensförsörjning där stort fokus kommer att ligga på att attrahera, rekrytera och behålla personal.

Personalomsättning* i % 141101-151031

	Personalomsättning/avgångar			Personalomsättning/nyanställningar		
	Internt	Externt	Totalt	Internt	Externt	Totalt
Skärholmen sdf	6,89	13,23	20,12	11,92	9,84	21,76
Socialtjänsten	9,77	21,84	31,61	24,14	17,24	41,38
Förskola o fritid	2,6	13,3	15,9	7,52	5,2	12,72
Äldre o funk	9,87	8,74	18,6	10,71	11,28	21,99

*Personalomsättningen innebär den andel av anställningar som nyrekryteringar eller avslutade anställningar har i relation till det totala antalet anställningar som finns på förvaltningen, under samma uppföljningsperiod.

Utmaningar inom stadsdelsförvaltningens verksamhetsområden

Förskola och fritid

Medarbetare 64 år och äldre	Medarbetare 61-63 år	Medarbetare 56-60 år
2 barnskötare 2 förskolechef 1 förskolechef biträdande 4 förskollärare 2 lokalvårdare	13 barnskötare 1 ekonomibiträde 2 förskolechef biträdande 5 förskollärare 3 pedagogisk utv. Ledare	1 administratör 1 avdelningschef 25 barnskötare 1 bildpedagog 3 ekonomibiträde 1 förskolechef 2 förskolechef biträdande 18 förskollärare 1 lokalvårdare 2 pedagogkonsult 1 projektledare 1 utbildningsledare

Bedömning av rekryteringsbehov, kompetensutvecklingsinsatser, chefsförsörjning och avvecklingsbehov

Det är stora svårigheter att rekrytera legitimerade förskollärare. För att nå stadens mål för andel förskollärare behöver rekryteringen inriktas på att i första hand attrahera förskollärare. Det är också viktigt med insatser för att behålla redan anställda förskollärare.

Stadsdelsförvaltningen håller bl.a. avgångssamtal med förskollärare som slutar för att fånga upp orsaker till avslut. För att säkerställa kompetensen och öka andelen förskollärare vidareutbildar förvaltningen barnskötare till förskollärare. Samtliga tillsvidareanställda barnskötare som saknar barnskötarutbildning erbjuds dessutom barnskötarutbildning.

Stadsdelsförvaltningen kommer under året att ha en övningsförskola. Övningsförskola innebär att flera förskollärarstudenter gör sin VFU (verksamhetsförlagda utbildning) på en av stadsdelsförvaltningens förskolor. Övningsförskolor ska ge en tydligare koppling mellan teori och praktik och stadsdelsförvaltningen får samtidigt möjlighet att visa upp sin verksamhet för potentiella medarbetare. Förvaltningen tar i övrigt emot ett antal VFU-studenter per termin.

Under året satsar stadsdelsförvaltningen på att öka förskolepersonalens kompetens inom genus, normkritik och antirasism. Skolplattform Stockholm vidareutvecklas och stadsdelsförvaltningen kommer utbilda och implementera ytterligare områden som ex. pedagogisk dokumentation. Nya chefer tar del av stadens chefsutbildning samt rektorsutbildning.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det inte finns något avvecklingsbehov under 2016.

Socialtjänst

Medarbetare 64 år och äldre	Medarbetare 61-63 år	Medarbetare 56-60 år
1 Avdelningschef 1 Projektledare	1 Arbetsledare 2 Biståndsbedömare 1 Familjebehandlare 5 Socialsekreterare 3 Softhandläggare	3 administrativa assistenter 1 administrativ sekreterare 1 administratör 1 arbetskonsulent 1 biståndsbedömare 1 enhetschef 1 enhetschef biträdande 1 fältassistent 1 kurator 1 projektledare 1 skuldrådgivare 7 socialsekreterare

Bedömning av rekryteringsbehov, kompetensutvecklingsinsatser, chefsförsörjning och avvecklingsbehov

Stadsdelsförvaltningen har hög personalsomsättning bland socialsekreterare och biståndsbedömare samtidigt växer verksamheten och rekryteringsläget är svårt. Under 2015 har ett arbete påbörjats för att förbättra socialsekreterarnas arbetssituation och stävja personalomsättningen. Stadsdelsförvaltningen håller bl.a. i avslutssamtal för socialsekreterare som slutar i syfte att fånga upp orsaker till avslut. Under året kommer avdelningen att utökas, främst inom barn- och ungdom samt för ensamkommande. Chefer och medarbetare avsätter idag mycket tid till rekrytering och introduktion. Metodutvecklare kommer tillsammans med nyrekryterade mentorer att introducera nya socialsekreterare i yrket, vilket frigör tid för avdelningens chefer.

Kompetensområden som kommer att lyftas under året är bl.a. MI, Signs of Safety, ATV, Case management, jämställdhet och bemötande.

Stadsdelsdirektören kommer att påbörja rekrytering av ny avdelningschef under slutet av 2016. Vidare kommer avdelningens chefer att få möjlighet att delta i ett stadsövergripande ledarskapsprogram för chefer inom socialtjänst. Programmet syftar till att stärka och utveckla ledarskapet.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det inte finns något avvecklingsbehov under 2016.

Äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Medarbetare 64 år och äldre	Medarbetare 61-63 år	Medarbetare 56-60 år
1 Arbetsterapeut 3 Samordnare 3 Sjuksköterskor 4 Undersköterskor	1 Administrativ assistent 1 Boendestödjare 2 Enhetschefer 2 Personliga assistenter	3 administrativa assistenter 1 arbetsterapeut 2 boendestödjare 4 enhetschefer

Medarbetare 64 år och äldre	Medarbetare 61-63 år	Medarbetare 56-60 år
5 Vårdare 5 Vårdbiträden	1 Skötare 12 Undersköterskor 9 Vårdare 6 Vårdbiträden	1 personalsamordnare 1 sjuksköterska 2 skötare 29 undersköterskor 16 vårdare 12 vårdbiträden

Bedömning av rekryteringsbehov, kompetensutvecklingsinsatser, chefsförsörjning och avvecklingsbehov

Medarbetares utbildning och behov av kompetensutveckling är en fortsatt prioriterad fråga. Vid ersättningsrekrytering inom äldreomsorgen är förvaltningens målsättning att endast tillsvidareanställa personal med undersköterskeutbildning. I övrigt arbetar förvaltningen med att möjliggöra att fler uppnår vårdbiträdeskompetens samt öka andelen undersköterskor genom att höja kompetensen hos vårdbiträden till undersköterskor. Förvaltningen ser behov att höja medarbetarnas svensk kunskaper för att bemöta och förstå brukarnas behov.

Avdelningen är deltagare kompetensförsörjningsprojektet "Fler män i vården" som syftar till att ta reda på orsaker till varför män är underrepresenterade i vården. Vidare arbetar enheterna inom avdelningen med att utbilda i för verksamheten viktiga områden, t.ex. hälsa, IT, kunskap om funktionsnedsättning och demens.

Under året kommer nya LSS-verksamheter att starta upp inom stadsdelsförvaltningen. Enhetschef har tillsatts och under början av 2016 kommer medarbetare att rekryteras. Vidare kommer en enhetschef för socialpsykiatri att tillsättas.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det inte finns något avvecklingsbehov under 2016.

Stadsutveckling, Medborgarservice och förvaltningsadministration

Medarbetare 64 år och äldre	Medarbetare 61-63 år	Medarbetare 56-60 år
1 samordnare 1 vaktmästare 1 Chef	1 Vaktmästare 1 Samhällsvägleddare 1 HR-specialist	1 administrativ assistent 2 samhällsvägleddare 1 avdelningschef 1 administratör 1 controller/administratör 1 nätverksadministratör 1 registrator

Bedömning av rekryteringsbehov, kompetensutvecklingsinsatser, chefsförsörjning och avvecklingsbehov

Avdelningarna Stadsutveckling, Medborgarservice och Administration har förhållandevis låg

personalomsättning och få pensionsavgångar. Under året kommer avdelningarna arbeta vidare med för dem viktiga kompetensområden, som till exempel MI, jämställdhetsintegrering, bemötande m.m.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det inte finns något avvecklingsbehov under 2016.

Kultur i ögonhöjd

Stadsdelsförvaltningens arbete med Kultur i ögonhöjd fortgår och en handlingsplan tas fram med delmålen som grund.

Kvalitetsarbete

Stadsdelsförvaltningen fortsätter sitt strategiska kvalitetsarbete genom att arbeta i enlighet med resultatbaserad styrning (RBS). Resultaten för brukarna följs upp, analyseras och används för att utveckla verksamheten utifrån kunskapen om vilka metoder och arbetssätt som ger goda resultat. Alla enheter har inte kommit lika långt i tillämpningen av RBS och utvecklingen behöver fortsätta för att öka måluppfyllelsen för brukarna och delaktigheten bland medarbetarna. Inom förskolan sker det strategiska kvalitetsarbetet genom stadsdelsförvaltningens uppföljningsmetod FUSS (förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen). FUSS syftar till att utvärdera om det arbete som görs leder till önskad effekt för barnen och därmed ge underlag för att synliggöra resultat och utvecklingsbehov av verksamhetens arbetssätt. Fler verksamheter har utvecklat egna uppföljningsverktyg. Kvalitetsarbetet stärks genom ökade kunskaper kring analys och hur resultaten påverkar eventuella förändrade arbetssätt.

Analysen kommer att utvecklas under 2016 ur ett jämställdhetsperspektiv.

Övriga frågor

Medel för demokrati- och utvecklingsarbete 2016

Stadsdelsnämnderna har ett strategiskt ansvar för att stärka den lokala demokratin, utveckla invånarnas delaktighet och inflytande samt ta fram lokala utvecklingsprogram. Skärholmens stadsdelsnämnd har under 2016 en budget på 5,5 mnkr för detta arbete.

- **Demokratiberedning/demokratisamordnare**

Stadsdelsförvaltningen har tillsatt en projektanställning för att arbeta med att stärka formerna för medborgardialog och hitta nya sätt för politiker att möta civilsamhället.

Demokratiberedningen arbetar med att utveckla inflytande bland annat vad gäller parkplanen samt öka samverkan med föreningar och organisationer. En handlingsplan för ökat valdeltagande ska tas fram.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att demokratiberedningen även under 2016 finansieras via demokratimedel.

- **Ungdomsråd**

Stadsdelsförvaltningen har tillsatt en projektanställning för att administrativt stötta ungdomsrådet. Ungdomar får en egen plattform där de, tillsammans med stadsdelsnämnden,

utvecklar möjligheten till inflytande över beslut som rör deras verksamheter. Ungdomsrådet arbetar också med att öka organiseringen bland ungdomar, särskilt flickor.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att ungdomsrådet även under 2016 finansieras via demokratimedel.

- **Överenskommelser med föreningar**

Genom att dra lärdom av Uppsala stads arbete med det lokala föreningslivet kommer stadsdelsförvaltningen fortsätta att utveckla samarbetet med de lokala föreningarna.

Stadsdelsförvaltningen anser att resultatet har varit gott och föreslår att lokala överenskommelser med föreningar även genomförs 2016 med finansiering via demokratimedel. Under året planeras för överenskommelser om krissamarbete och folkhälsa.

- **Skärholmsloppet**

Skärholmsloppet anordnades av Löparakademien och stadsdelsförvaltningen var med och finansierat. Totalt 250 funktionärer rekryterades 2015 från etniska organisationer, idrottsföreningar och ungdomsgårdar i området. Stadsdelsförvaltningen anser att den lokala förankringen är viktig för att öka känslan av delaktighet och samhörighet hos lokalbefolkning samt lokala aktörer.

- **Medborgarvärd, Mobilt medborgarkontor**

Medborgarvärdar som på heltid befinner sig ute i våra olika stadsdelsområden och är stadsdelsförvaltningens förlängda arm. Fokusdagar där nuvarande samhällsvägledare åker ut till olika områden. Information förenklas och tillgängliggörs. Möjligheten att ha ett alternativt medborgarkontor i exempelvis Vårberg utreds. Med eller utan buss. Projektplan finns.

- **Lokalt utvecklingsprogram**

De lokala utvecklingsprogrammen ska baseras på en dialog med invånare och lokala aktörer samt en förstärkt samverkan inom staden. Programmen ska tydliggöra stadsdelsnämndernas fokusområden för att nå stadens gemensamma *Vision 2040 -en stad för alla*. En projektledare utses för att driva det förvaltningsövergripande arbetet med framtagande av geografiska och/eller tematiska områden för lokala utvecklingsprogram. Arbetet sker i samverkan med invånare, stadsdelsnämnden samt andra förvaltningar och kommunala bolag. Stadsdelsnämnden kommer i samband med tertiärrapport 1 fatta beslut om prioriterade områden för lokala utvecklingsprogram. I samband med tertiärrapport 2 ska konkreta mål och aktiviteter för nämndens lokala utvecklingsprogram beslutas.

- **Medborgarbudget, tex för upprustning av park/Stadsodlingsprojekt**

Förslag på upprustning i samarbete med medborgarna.

Ett område identifieras som ofta får klagomål på trygghet etc och en process tas fram för medborgarbudget i det området med fokus på Vårberg.

- **Skärholmsdagen, utveckla aktiviteter i demokratitält mm**
- **Utveckla förvaltningens närvaro/dialog med medborgare på sociala medier**

- **Rena Rama Skärholmen, 127**

Rena Rama Skärholmen, 127, har syftat till att stärka den sociala och demokratiska sammanhållningen i stadsdelsnämndsområdet. Projektet samverkade med flera aktörer i området och de boende har haft en betydelsefull roll genom hela projektets gång. Rena Rama 127 har arbetat för att minska nedskräpningen och öka gemenskapen, delaktigheten och sammanhållningen bland de boende i området. Projektet har bidragit till att stärka invånarnas inflytande i vardagen och därför är ledorden empowerment och delaktighet.

Satsningen på Rena Rama Skärholmen, 127, har planerats som ett ettårigt projekt och avslutas därmed per 31 december 2015. Förvaltningen föreslår att projektet delvis fortsätter under 2016.

- **Stöd till 127 festivalen**
- **Stöd till pensionärsrådet för veteranlopp och generationsträffar**